

POSUDEK VEDOUČÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Efekt souseda ve volbách v Královéhradeckém kraji

Autor práce: Bc. David. Frič.

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Hlavním cílem práce bylo zkoumat efekt souseda a jeho vliv na volební výsledky ve třech různých typech voleb (krajské, Poslanecké sněmovna, Senát) v Královéhradeckém kraji. Tento cíl je geograficky relevantní, přiměřený rozsahu diplomové práce. Hlavní hypotézou diplomové práce bylo, že přítomnost místního kandidáta na kandidátní listině bude mít signifikantní vliv na výsledky stran v jednotlivých obcích, což je hypotéza opírající se o teoretickou literaturu, a zároveň je analogií hypotéz, o které se opíraly jiné empirické studie volebního chování.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Autor diplomové práce teoreticky vychází z konceptu efektu souseda, jak je definoval ve své práci V. O. Key. Ten tvrdil, že geografická blízkost mezi voliči a kandidáty má relevantní a pozitivní vliv na volební podporu kandidátů. Mechanismus, kterým prostorová blízkost mezi kandidátem a jeho „voliči ze sousedství“ ovlivňuje chování voličů, je rational choice: blízkost ke kandidátovi zmenšuje transakční náklady voličů na získávání informací o něm (voliči blízké kandidáty více znají, proto o nich nepotřebují získávat tolik informací). Efekt souseda je chápán jako jeden z kontextuálních faktorů ovlivňujících volební chování. Autor diplomové práce zároveň bere v úvahu i jiné efekty, především efekt odlišných sociálně-ekonomických charakteristik populace, zde se opírá především o klasickou teorii cleavages Rokkana a Lipseta. Práci s literaturou považují za standardní, použité zdroje jsou diskutovány, trochu chybí jen jejich kritické zhodnocení.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Autor používá standardní analytické metody, které už byly v literatuře pro tento typ úloh použity, především deskriptivní analýzu pro získání základního přehledu o volebních výsledcích, dvou indexů měřících sílu efektu souseda podle Malcové (2012) porovnávajících *průměrný* (resp. celkový) *zisk strany v obcích s vlastním kandidátem* a *průměrný* (resp. celkový) *zisk strany ve všech obcích v %*, t-test pro testování toho, zda se volební výsledky v obcích s „domácím“ kandidátem a obcích bez takového kandidáta liší a konečně vícenásobnou lineární regresi, aby mohl posoudit vliv efektu souseda ve srovnání s efekty odlišného složení voličské populace v obcích. Metody jsou standardní a adekvátní clům práce.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Autor interpretuje výsledky analýz adekvátně a věcně správně. Analytická část práce je dostatečně detailní a je provázaná s teoretickou částí. Za nejvýznamnější považuji signifikantního vlivu efektu souseda na volební chování i po kontrole vlivu prostorových rozdílů v sociální a ekonomické struktuře populace. Velmi zajímavé je také autorovo zjištění, že efekt souseda je ve všech typech zkoumaných voleb systematicky odlišný u voličů různých politických stran.

Závěry práce (odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.)

V závěru práce autor odpovídá na otázky, které si v úvodu kladl, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu není v závěru věnován prostor.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná
Stylistická úroveň: velmi dobrá
Citační úroveň: výborná

Komentář (vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.)

Délka práce je přiměřená. V diplomové práci je jenom jedna mapa, která je kvalitní, a řada kvalitně zpracovaných grafů.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (vč. přístupu studenta, přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

Diplomovou práci hodnotím pozitivně. Práce je zajímavým příspěvkem k diskusi o vlivu geograficky specifických faktorů na volební chování. Oceňuji ambici srovnávat vliv sousedského efektu v různých typech voleb. Jistým omezením je soustředění se jenom na Královéhradecký kraj, což bylo ovšem dáno převážně kapacitními důvody. Student přistupoval ke zpracování diplomové práce velmi zodpovědně.

Předloženou práci **doporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

Proč je efekt souseda různě silný u kandidátů různých stran?

Jaký vliv na efekt souseda má velikost obce?

Datum: 4. 5. 2018

Autor posudku: RNDr. Tomáš Kostecký, CSc.

Podpis: